

OGNIKO

CZASOPISMO DLA SPRAW DRUKARSKICH I POKREWNYCH ZAWODÓW

REDAKCJA, ADMINISTR. I EKSPEDYCJA:
WE LWOWIE, ULICA PIEKARSKA L. 18
LISTÓW NIEOFRANKOWANYCH NIE
PRZYJMUJE SIĘ. RĘKOPISÓW SIĘ NIE
ZWRACA. REKLAMACJE NIEOPIECZĘTO-
WANE WOLNE OD OPŁATY POCZTOWEJ
TELEFON STOW. „OGNIKO” NR 35-39

WYCHODZI KAŻDEGO MIESIĄCA

PRZEZ WALKĘ DO ZWYCIĘSTWA

NOWA USTAWA PRZEMYSŁOWA

Z dniem 7 czerwca 1927 r. ogłoszone zostało w nr. 53 Dziennika Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej, ujednolajające dotychczasowe trzy ustawodawstwa przemysłowe zaborcze, istniejące na obszarach Polski. Ponieważ zmienia ono w niektórych wypadkach zasadniczo obowiązujące na b. terenie austriackim postanowienia, postaramy się z niektórymi, nas dotyczącymi punktami, zaznajomić kolegów.

Dział I w art. 2 wylicza, które przedsiębiorstwa nie są przemysłem w rozumieniu nowej ustawy przemysłowej.

Art. 3 orzeka, że prowadzenie przemysłu jest wolne i dozwolone każdemu, o ile rozporządzenie niniejsze nie przewiduje w tym względzie wyjątków lub ograniczeń.

Prawa prowadzenia przemysłu nabyte na podstawie dotychczasowych przepisów pozostają w mocy.

Dział II w art. 7 omawia warunki rozpoczęcia prowadzenia interesu przemysłowego niekoncesjonowanego.

W art. 8 wyszczególnione są rodzaje przemysłu, które wolno prowadzić dopiero po uzyskaniu koncesji.

W artykule tym nie jest wyszczególnione — jak w dotychczas obowiązującej ustawie austriackiej — drukarstwo, które więc wedle wchodzącej w życie ustawy nie podlega koncesjonowaniu.

Dalsze artykuły omawiają warunki pod jakimi urządzenia zakładów przemysłowych zostają zatwierdzone, i które zakłady przemysłowe podlegają tym przepisom.

Art. 31 — 44 omawiają samo prowadzenie przemysłu.

Dział III obejmuje przemysł okrężny.

Dział IV targi gminne.

Dział V omawia korporacje i związki korporacyj.

W art. 70 omawiane są zadania korporacji, których celem jest a) pielegnowanie ducha łączności zawodowej członków, b) piecza nad utrzymaniem dobrego stosunku między członkami korporacji i ich pracownikami, prowadzenie wykazów wolnych miejsc i poszukujących takich miejsc.

Art. 71 postanawia, że korporacje mogą rozszerzyć swą działalność 1) na popieranie i urządzanie kursów, odczytów i t. p. celem wykształcenia zawodowego członków korporacji i ich pracowników oraz uczniów, 2) tworzenie kas i funduszków zapomogowych dla członków korporacji i ich rodzin oraz

uczniów, 3) gospodarcze popieranie przemysłowej pracy członków korporacji przez utrzymywanie wspólnych warsztatów pracy, składów surowców, wspólnych magazynów sprzedaży, przez zakładanie kas zaliczkowych dla członków i t. p.

Dalsze artykuły działu V omawiają sam ustrój wewnętrzny korporacji. Członkowie ich mogą wystąpić z korporacji z końcem roku obrachunkowego.

Korporacje same mogą tworzyć związki korporacji.

Dział VI w art. 111 do 125 obejmuje przepisy dotyczące uczeni przemysłowych.

Dział VII zajmuje się postanowieniami karnymi dla prowadzących przemysł.

W dziale VIII zawarte są postanowienia dotyczące władz przemysłowych.

Sama ustawa rozróżnia dwa rodzaje przemysłu: zakłady przemysłowe (z których część jest koncesjonowana) i rzemiosło. Drukarnstwo podpada pod pojęcie zakładu przemysłowego, (niekoncesjonowanego) podczas gdy rzemiosłem jest introligatorstwo.

Dział IX właśnie traktuje o rzemiosłach. W art. 142 wyliczone są rodzaje przemysłu, zaliczone do rodzaju rzemiosł. Zalicza się do rzemiosła z pokrewnych nam zawodów między innymi: fotografowanie, introligatorstwo, grawerstwo (ustawa nie określa czy ma na myśli rytownictwo na kamieniu (litograficznym) czy też rytownictwo np. monogramin). Lista tych rzemiosł może być przez ministra przemysłu i handlu zmieniona, to zn. że mogą być poszczególne zawody pod to miano zaliczone lub wyeliminowane.

Art. 144 orzeka, że kto rozpoczyna samoistne prowadzenie rzemiosła winien okazać się przed władzą przemysłową, że posiada zawodowe uzdolnienie do prowadzenia danego rzemiosła. W art. 145 określone jest, co może być uważane za dowód uzdolnienia zawodowego.

Następne artykuły odnoszą się do nauki rzemiosła. Ustawa w innych postanowieniach stara się, by uczniowie (terminatorzy) rzemieślnicy nauczali się naprawdę owego rzemiosła. Czas trwania nauki ma wynosić zasadniczo 3, a nie może przekraczać lat 4. Terminatorowi należy dać możność poddania się z upływem czasu nauki egzaminowi na czeladnika. W tym celu izby rzemieślnicze mają stworzyć komisje egzaminacyjne. Celem egzaminu

jest stwierdzenie, czy terminator nabył biegłości i wprawy w zwykłej pracy odpowiedniego rzemiosła. Uczeń który złożył egzamin z pomyślnym wynikiem zostaje czeladnikiem.

Art. 158 powiada: Tytułu „mistrz” lub „majster” ma prawo używać tylko ten rzemieślnik, który złożył egzamin mistrzostwa przed komisją egzaminacyjną, utworzoną przez izbę rzemieślniczą, lub komisję utworzoną na zasadzie rozporządzenia ministerstwa.

W art. 160 — 167 zawarte są postanowienia dotyczące cechów i związków cechowych. W art. 161 powiada, że czeladnicy zatrudnieni stale w rzemiosle u członków cechu mają prawo współdziałać w spełnianiu zadań cechu w granicach zakreszonych niniejszym rozporządzeniem i statutem cechu. Wybierają oni w tym celu wydział czeladników. Wydziałowi czeladników zastrzega się w szczególności współdziałanie w regulowaniu szczegółów nauki w rzemiosle, tudzież w regulowaniu spraw tyczących się tych urządzeń cechu, do których utrzymania przyczyniają się czeladnicy bądź składkami, bądź współpracą lub których celem jest niesienie pomocy czeladnikom.

Dalsze artykuły omawiają szczegółowo jak ma być ułożona współpraca cechowa majstrów i czeladników w cechach, które mogą się łączyć w osobne związki cechów.

Art. 168—194 traktują o izbach rzemieślniczych. W dziale V zawarte są postanowienia przejściowe i końcowe. Art. 198 powiada, że rozporządzenie to wchodzi w życie w sześć miesięcy po dniu jego ogłoszenia (7 grudnia 1927). Rada Ministrów może jednak w drodze rozporządzenia odroczyć ten termin ogólnie lub dla poszczególnych województw najwyżej wszakże na trzy dalsze miesiące.

Tak w ogólnych zarysach przedstawia się nowa ogólnopolska ustawa przemysłowa. Wydana ona została na mocy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej. Jakiej jej będą koleje — nie przesadzamy, mając zwłaszcza w świeżej pamięci podobne rozporządzenie Prezydenta, dotyczące ustawy prasowej, którego Sejm nie zatwierdził i nie wiemy nawet czy je zmieni i w jakiej formie wejdzie ono kiedyś w życie. Komplikuje sprawę jeszcze fakt odraczania Sejmu na czas nieokreślony.

Sprawy tej jednak należy nam nie spuszczać z oka. Dotyka ona bowiem każdego pracującego w przemyśle od zarania jego młodości do późnej sta-